

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT I MIGRACIÓ

**Marc estratègic global
de l'AOD de
l'Ajuntament de València**

Marc estratègic global

La formulació d'aquest Pla Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament de l'Ajuntament de València ha suposat una oportunitat, no solament per a definir les orientacions de l'AOD per als pròxims quatre anys, sinó per a definir quin deu ser el marc estratègic global de la política de cooperació internacional per al desenvolupament de l'Ajuntament de València, aspecte aquest de crucial importància i que fins a hui, malgrat els més de vint anys de recorregut del programa de cooperació de l'Ajuntament, no havia sigut mai abordat.

El procés de reflexió i consens aconseguit en l'elaboració col·lectiva del marc estratègic ha permés definir l'objectiu de l'AOD municipal, a partir del qual, s'ha construït i concretat la resta de l'estructura, tant estratègica com operativa, que es desenvolupen en els capítols següents.

Així, a partir de la definició i concreció de l'objectiu estratègic, es van analitzar diferents models i propostes d'orientació del conjunt de les polítiques de cooperació municipals que van servir com a exemple per a treballar i consensuar amb els agents de cooperació de la ciutat de València, els principis orientadors i enfocaments que hauran de regir l'AOD municipal.

A continuació, per a dotar de coherència interna al Pla Municipal de Cooperació, els principis orientadors i els enfocaments impregnaran i seran d'obligada observació tant en les línies estratègiques com en el posterior desenvolupament del marc operatiu i instrumental. D'aquesta manera, el conjunt d'accions i les formes d'actuació aplicades en l'AOD finançada per l'Ajuntament, siga aquesta executada de forma directa pel propi Ajuntament o de forma indirecta per altres agents, deuran alinear-se i no podran contravindre els principis orientadors ni els enfocaments aprovats pel present Pla.

Objectiu estratègic de l'AOD de l'Ajuntament de València

“Contribuir, des de les capacitats locals, a la transformació d'un sistema internacional injust mitjançant el suport a processos de desenvolupament al Sud i la promoció d'una ciutadania global, crítica i compromesa, comptant per a això amb la participació corresponsable de principals agents socials de la ciutat de València”

Principis Orientadors

1. **Política pública.** L'AOD de l'Ajuntament de València es concep com a política pública que respon al compromís de la ciutat de València de contribuir a la resolució dels problemes globals del desenvolupament. La política de cooperació assumeix i fa seus els conceptes de desenvolupament humà i desenvolupament sostenible de NNUU.

2. **Solidaritat y justícia global:** la política de cooperació és expressió de la solidaritat de la nostra societat amb els pobles empobrits i reconeixement del deute històric-social, econòmic i ecològic, contret per l'explotació insostenible dels recursos del Sud com a conseqüència d'un ordre internacional injust. Com a acció solidària, la política de cooperació no pot ser mediatitzada ni compromesa per interessos d'una altra índole, per la qual cosa es garanteix la seua desvinculació d'interessos comercials i econòmics i de qualsevol tipus que poguera posar en qüestió el seu caràcter solidari i l'absència d'ànim de lucre en la gestió d'aquesta. L'assumpció del principi de solidaritat suposa també reconèixer l'horitzontalitat com a base de la relació entre els agents de cooperació, tant entre els presents a la ciutat de València com amb les organitzacions i institucions sòcies dels països del Sud.
3. **Participació i coresponsabilitat.** La política de cooperació aplicada per l'Ajuntament de València aposta per la participació responsable d'agents socials i les institucions públiques de la ciutat en la seua definició, disseny i execució. La participació i implicació de la ciutadania, tant al Nord com al Sud, ha de considerar-se com un principi consubstancial a les accions de cooperació impulsades per les administracions locals, pel que l'Ajuntament es compromet a promoure els espais i les accions que permeten exercir a la ciutadania el dret a la participació i aconseguir, d'aquesta manera, generar una ciutadania crítica i compromesa amb el desenvolupament i la justícia global. De la mateixa manera, el principi d'apropiació democràtica i de participació de la ciutadania i els governs locals al Nord i al Sud, seran d'obligada observació en el suport als processos de desenvolupament, en els quals es promourà l'acompanyament de les comunitats locals del Sud.
4. La política de cooperació es concep des de la **transversalitat i la coherència de polítiques**. La política de cooperació per al desenvolupament no deu ser una acció aïllada, ha de desenvolupar-se de manera transversal implicant la resta de polítiques municipals, nodrint-se al mateix temps d'elles i apostant així per la unitat de l'acció municipal. Aquest principi haurà de prendre com a referència els ODS i les seues metes com a marc orientador per a la coherència de les polítiques públiques així com el desenvolupament i impuls de la transversalització entre serveis municipals..
5. **Rendició de comptes:** que es materialitza en el compromís municipal amb les seues diferents dimensions: transparència en la gestió; efectiu control dels recursos i, aposta per l'avaluació, la generació de coneixement i l'aprenentatge. La política de cooperació es realitzarà en un marc de confiança que s'afavorirà des dels espais virtuals i físics d'accés a la informació, de debat i reflexió col·lectiva així com des del rigor i control en la gestió de fons orientats a l'adequada valoració dels impactes reeixits amb les accions realitzades. Per a això, es fa necessària una estratègia de comunicació innovadora amb la finalitat d'augmentar el coneixement i la comprensió i al mateix temps donar a conèixer les iniciatives municipals impulsades i desenvolupades tant al Nord com al Sud.
6. **Coordinació i complementarietat.** L'Ajuntament promourà la coordinació, complementarietat i harmonització, tant amb altres entitats locals com amb altres administracions públiques i agents de cooperació. Amb això, es persegueix l'ús eficient dels recursos, evitant la duplicitat d'accions i millorant l'intercanvi d'informació entre entitats locals fent que puguen assumir aspectes de la gestió que individualment resulten inviables. Aquests principis s'encaminaran a incrementar l'impacte i l'eficàcia de les accions de la cooperació a nivell municipal.

Enfocaments

Després de l'anàlisi de l'aplicació efectiva dels enfocaments o prioritats horitzontals en cooperació, tals com la lluita contra la pobresa, els drets humans, el desenvolupament humà sostenible, gènere, medi ambient i desenvolupament sostenible, s'arriba a la conclusió que la seua aplicació efectiva i la seua potencial aportació en l'orientació de polítiques ha sigut escassa.

En la pràctica, el enunciat d'aquests enfocaments resulta complementari perquè l'alineació amb el concepte de desenvolupament humà implica necessàriament contemplar les dimensions abans enumerades. D'altra banda, la seua exigència en el conjunt d'accions recolzades en el marc de l'AOD municipal resulta complexa (accions molt puntuals tant en cooperació com en EPD) i sovint sembla que han acabat modificant i/o forçant la redacció dels projectes en comptes de donar un sentit més profund als enfocaments i contingut substancial dirigit a garantir de manera efectiva el respecte i realització dels drets humans tal com s'estableix en la Declaració Universal de Drets Humans i en altres instruments internacionals.

En conseqüència, el Pla Municipal de Cooperació aposta per la definició d'uns enfocaments integrats que realment siguen exigibles i d'aplicació al conjunt de les intervencions i que veritablement suposen una determinada orientació de la cooperació recolzada i executada des de l'Ajuntament. Els enfocaments d'obligada observació en totes les accions impulsades per la cooperació municipal són coherents amb les potencialitats i valors diferencials de la cooperació realitzada des de les administracions locals i apunten precisament a la posada en valor d'aquestes característiques pròpies.

Els enfocaments de la cooperació internacional per al desenvolupament de l'Ajuntament de València seran:

**Enfocament basat en drets humans
(EBDH)**

**Enfocament de participació, ciutadania global
i corresponsabilitat en el disseny i execució
de les polítiques de cooperació**

Enfocament basat en drets humans (EBDH)

L'enfocament basat en drets suposa orientar la política de cooperació (i les accions recolzades) a l'efectiu compliment dels drets humans com a premissa indissociable del desenvolupament humà que abasta el respecte als drets civils, polítics, econòmics, ambientals, socials i culturals. La cooperació per al desenvolupament ha de contribuir a l'enfortiment de les capacitats de les i els titulars de drets, perquè els reclamen i de la població titular d'obligacions i responsabilitats, perquè els garantisquen. D'aquesta manera, la cooperació ha d'allunyar-se de plantejaments assistencialistes i promoure, siga com siga el sector d'intervenció, de població i l'àmbit geogràfic, la promoció i defensa dels drets de les persones.

L'enfocament basat en drets s'ha de veure com un element transformador que permeta un canvi d'enfocament i que fomenti un augment de les capacitats de qui actuen, d'una banda per a reclamar els drets i per un altre per a garantir la seua aplicació efectiva i activa. Aquest enfocament porta implícits una sèrie de principis transversals, entre d'altres, la igualtat i no discriminació i, dins d'aquests, s'inclouen enfocaments relatius a la igualtat de gènere, la lluita contra la pobresa, la sostenibilitat ambiental, el respecte a la interculturalitat i l'inclusivitat.

L'enfocament de gènere és transversal a tots els principis esmentats i, el fet de vincular aquest enfocament amb l'enfocament basat en drets humans potencia les accions cap a un àmbit més global, interconnectat i promou una anàlisi més completa de les realitats.

El Pla Municipal de Cooperació pretén reforçar l'aplicació de l'enfocament basat en drets humans d'una manera inclusiva i englobar la resta d'enfocaments com a part natural i substancial d'aquest.

Enfocament de participació, ciutadania global i coresponsabilitat en el disseny i execució de les polítiques de cooperació.

L'Ajuntament de València, com la major part de la cooperació descentralitzada, es recolza fonamentalment en un model de gestió indirecta on ONGD i altres agents de cooperació, assumeixen la gestió d'una part significativa de l'AOD municipal. Es tracta, per definició, d'un model amb una alta participació i, per tant, on ha d'existir una clara coresponsabilitat entre la totalitat d'agents que s'impliquen. La política de cooperació ha de promoure la participació activa del propi Ajuntament, d'agents de cooperació de la ciutat, de la societat valenciana i dels socis del Sud en el disseny, execució i avaluació de l'AOD. Per a això, s'ha d'apostar per instruments i accions que fomenten la complementarietat entre diferents agents, aprofitant les seues respectives capacitats i promoure espais de trobada i aprenentatge.

Els diferents instruments de la política municipal de cooperació hauran de promoure la conscienciació i implicació de la ciutadania, apostant per la generació d'una ciutadania crítica coneixedora de les injustícies i les desigualtats, així com la visibilització dels contextos i problemes als països i àrees on treballen els socis del Sud, promovent l'acompanyament, la trobada, el coneixement mutu i l'intercanvi de sabers entre ells i la societat valenciana.

En línia amb l'anterior, en el moment de redactar el Pla Municipal de Cooperació s'està dissenyant l'Estratègia d'Educació per al Desenvolupament en l'àmbit no formal la finalitat de la qual serà la promoció d'una ciutadania global que genere una visió crítica del món i que promoga la participació en l'entorn sociopolític valencià amb una mirada local, permetent així posicionar-se enfront de la globalització i les seues conseqüències des de la compressió holística dels problemes socials que obstaculitzen el desenvolupament de capacitats de les persones.

**NOS _
ALTRES
S'ESCRIU
TOT
JUNT.**

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT I MIGRACIÓ